

A 2024-es Balkáni Anarchista Könyvvásár zárónyilatkozata

BAB 2024

2024.07.07.

Július 5-e és 7-e között a koszovói Pristina az anarchista gondolkodás, koordináció és szolidaritás központjává változott, amikor otthont adott a 16. Balkáni Anarchista Könyvvásárnak (BAK). Ez az első, albán nyelvű településen megrendezett anarchista találkozó több mint 250 résztvevőt hozott össze 29 országból, Chilétől Azerbajdzsánig. 32 kollektíva és kezdeményezés állított ki könyveket és zine-eket, 18 beszélgetés és esemény került megrendezésre, bemutatva a mozgalom mindenre kiterjedő sokszínűségét. A kollektívizmus és a kölcsönös segítségnyújtás valódi szellemében a résztvevők bekapcsolódtak a szervezésbe, ezzel az esemény figyelemre méltó módon demonstrálta, hogy mi mindent lehet elérni közös erőfeszítéssel.

Az, hogy egy ilyesféle esemény zajlott Pristinában, különösen fontos. A háború vége óta fennálló feszültség Koszovó és Szerbia között egy örökös konfliktus foglyává tette Koszovót. Ezt a helyzetet mindkét fél elitje nagymértékben kihasználta, fenntartva és kiélvezve a társadalmak közötti megosztottságot. Már önmagában az a tény, hogy a Balkán minden részéről, beleértve Koszovót és Szerbiát is, az elvtársak együtt kiállva elítélték a nacionalizmust és az állami politikát, erőteljes bizonyítéka a minket megosztani szándékozó mesterséges határokon és állami politikán túlmutató szolidaritás, ellenállás és együttműködés iránti közös elkötelezettségünknek.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni ennek a találkozásnak a sürgető fontosságát egy olyan korban, amikor a háború tüze pusztít a világban és a leplezetlen fasizmus rémképe terjed, amikor az államok egyre inkább militarizálódnak, az elnyomás pedig egyre fokozódik. A BAK során megosztottuk tapasztalatainkat, és elemeztük, hogy a balkáni államok hogyan fokozzák nacionalista retorikájukat, miközben fegyvereket halmoznak fel és megbeszéléseket kezdeményeznek a kötelező katonai szolgálat visszaállításáról. Ezek a lépések egymás narratíváit erősítik, s ezeket az utóbbi igazolására, valamint arra használják fel, hogy félelmet keltsenek a társadalmakban. Anarchista kollektívakként és egyénekként elengedhetetlennek tartjuk, hogy a Balkánon és azon túl elmélyítsük a koordinációt a nacionalizmus és a militarizmus újjáéledésével szemben, továbbá hogy megerősítsük az ellenállási hálózatokat. Ennek elmulasztása elkerülhetetlenül háborúhoz fog vezetni.

A háború a kapitalista rendszer szerves velejárója. Akár alacsony intenzitású, akár kifejlett, fontos eszközként szolgál a kapitalizmus terjeszkedéséhez, azáltal, hogy új erőforrásokat teremt a kizsákmányolás számára, mint például a föld, a tenger, az ásványi anyagok, minden élőlény vagy a fegyvergyártás és értékesítés mint tőke. Nem esünk abba a csapdába, hogy mindezt a nemzetállamok közötti bináris konfliktusnak tekintsük, bár elismerjük ennek árnyalatait és összefüggéseit; mi ezt a konfliktust a tőke társadalmak elleni háborújának tekintjük. Az ukrainai, szudáni, szíriai, mianmari, szubszaharai afrikai háborúk, a mexikói kartellháborúk és a többi, mind a tőke uralmának és terjeszkedésének azonos logikáját követik, amely csak halált és pusztulást hoz.

Felismerjük, hogy a Balkán államai nem pusztán partvonalról nézik a háborút, hanem szerves részesei annak: otthont adnak a világ jelentős katonai létesítményeinek, kiképzési terepet biztosítanak a fegyveres erők számára, logisztikát és folyosókat kínálnak a fegyver- és csapatszállításokhoz, technikai know-how-val járulnak hozzá, jelentős szerepet játszanak a globális háborús manőverekben, fegyvereket gyártanak és adnak el világszerte, így módon tehát részesei és elősegítői a gyilkosságoknak és népirtásoknak. Miközben a magán- és az állami szektor kéz a kézben keményen dolgozik azon, hogy még a legkisebb balkáni országokat is komoly fegyvergyártó és/vagy -vásárló térségekké fejlessze, a helyi társadalmakra egyre nagyobb nyomás nehezedik, hogy a jövőtől való félelem és bizonytalanság ürügyén elfogadják az új, egyre militarizáltabb valóságot.

A háborús logika talán legaljasabb és legnyilvánvalóbb példája a Gázában zajló népirtás és a palesztin nép elleni támadások Ciszjordániában, ahol civilek tízezrei haltak meg és az egész régió elpusztult, amit folyamatosan közvetítenek a képernyőinken keresztül; mindezt a világ imperialista hatalmai és katonai-ipari komplexumai támogatják, beleértve a balkáni államokat is, melyek politikai és katonai segítséget nyújtanak. A megsemmisítő és népirtó háború Gázában egyszerre idézi fel a Nyugat képességét gyarmatosító és irtóháborúk lefolytatására, és egyúttal a tömeghalált okozó politika laboratóriumaként is szolgál, felfedve, hogy az uralkodó osztályok manapság mit akarnak és mire képesek egész népcsoport-

tokkal szemben.

Szolidaritást vállalunk a palesztin néppel, és ellenállásra szólítunk fel a Balkán valamennyi településén, hogy megszakítsuk a balkáni államok Izrael államnak nyújtott politikai és katonai támogatását. Tisztaban vagyunk vele, hogy az ellenség nem pusztán maga a háború, hanem az azt fenntartó államok és kapitalista rendszerek is.

A fentiekre való tekintettel október első hetében (2024. október 1-10.) transznacionális akciónapokra hívunk fel a militarizmus és a nacionalizmus ellen. Ebben az időszakban mindenkit arra buzdítunk, hogy a saját lakóhelyén és a maga módján szervezzon akciókat a háború feltételei – a nacionalizmus, a militarizmus, a patriarchátus, a kirekesztés politikája stb. – ellen. Akciókra hívunk a hadiipar és a fegyverszállítás ellen, minden nemzeti katonai apparátus, multinacionális katonai koalíció és társadalmunk növekvő militarizálódása ellen. Az előző évekhez hasonlóan kinyilvánítjuk szolidaritásunkat minden dezertőrrel, háborúellenes ellenállóval és a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadókkal.

A Balkán militarizálása akaratlanul is az államhatárok militarizálódásához vezetett, amelyek halálos ítéletekké válnak a migránsok számára, akik a Balkánt használják útvonalként, hogy elérjék az európai városokat. Az „Európa Erőd” határaként működő balkáni országok átvették a mobilitás feletti ellenőrzés szerepét, ami azt jelenti, hogy a migránsokat visszatoloncolják, kirabolják, megverik, őrizetbe veszik, sőt akár meg is gyilkolják, mindezt a migrációkezelés technokrata nyelvezetével leplezve. Több százmilliós összegeket juttatnak a balkáni országoknak, felszerelve őket a legmodernebb technológiával a határ militarizálása és felügyelete céljából, miközben befogadják a Frontex erőit az „Európa Erőd” védelmére irányuló összehangolt erőfeszítés keretében. A balkáni országok most már nemcsak elrettentő példaként szolgálnak az Európába érkező migránsok számára, de aktív szerepet vállalnak a migránsok „kezelésében” is, azáltal, hogy Olaszország megbízásából központokat hoznak létre Albániában, vagy hogy Dánia 300 koszovói börtöncellát ad bérbe, hogy azokat a kitoloncolandó külföldiek befogadására használják. Mivel saját tapasztalataink szerint a migráció által formált társadalmakból származunk (vagy éppen azok egyike vagyunk), szolidaritást vállalunk a Balkánra érkező és a Balkánon áthaladó migránsokkal, hangsúlyozva, hogy a határokon átvélő anarchista kezdeményezések megerősítésére van szükség, hogy támogatást nyújthassunk az úton lévő embereknek.

A nők, a transzneműek, a gender nonkomformista és a queer emberek gyötrelmes létét a patriarchális kapitalista társadalmakban tovább súlyosbítják a neoliberális reformok, a reakciós klerikális-konzervatív erők és a dehumanizáló állami politika. Az egyre nacionalistább és militarizáltabb államokban a demográfiai csökkenés retorikáját használják fel a szülő nők autonómiáját korlátozó politikák igazolására. A testek pusztá reprodukciós eszközökké degradálódnak, mind a születés, mind a gondozás tekintetében, amelyeket a tőke a testek feletti közvetlen ellenőrzés révén szorosan ellenőrzött munkaként zsákmányol ki. Így a szabadságért és egyenlőségért folytatott anarchista küzdelem eredendően feminista küzdelem. Megerősítjük elkötelezettségünket a patriarchátus, a kizsákmányolás és az egyenlőtlenség minden formája elleni küzdelem iránt, valamint a reprodukciós igazságosságért, a biztonságos és önrendelkezésen alapuló abortuszért folytatott harc mellett.

Hangsúlyozzuk továbbá, hogy anarchista mozgalmunknak mindenki számára biztonságos térnek kell lennie, és olyan környezetet kell teremtenie, amely magában foglalja az egyenlőség eszményét, mentes a machizmustól, a nőgyűlölettől, a homofóbiától, a transzfóbiától és a queerfóbiától. Felismerve, hogy e téren van még tennivaló, és hogy előmozdítsuk ezt a kultúrát, közösségeinkben elkötelezzük magunkat a transzformatív igazságosság mellett.

A kapitalizmus elleni küzdelem azt jelenti, hogy több fronton kell harcolni annak logikája és szorítása ellen. Ennélfogva a mi küzdelmünk szerves része a társadalmon belüli küzdelmek sokaságának, mely mindenhol más és más kontextusban zajlik. Ezért a kapitalizmus elleni anarchista küzdelem egyben minden állami erőszak és pusztítás elleni küzdelem is. A mostani BAK megerősítette elkötelezettségünket a börtönök eltörlése mellett, és hangsúlyozta nyílt támogatásunkat a régióban és azon túl a bebörtönzött anarchisták iránt. Anarchistaként a környezetpusztítás elleni küzdelemben is az élen kell járnunk. Ezért olyan stratégiákat kell kidolgoznunk, amelyek nemcsak a közvetlen válságokat kezelik (amelyek gyakran túlterhelik kapacitásainkat), hanem amelyek hosszú távú, többsíkú elemzéseket vé-

geznek és a kapitalizmussal szembeni ellenállási struktúrákat is kialakítanak. Ezt csak úgy érhetjük el, ha felismerjük küzdelmeink összefüggéseit, aminek szervezőmunkánk és akcióink minden aspektusában tükröződnie kell.

A BAK során megvitattuk saját autonóm infrastruktúránk létrehozásának és továbbfejlesztésének fontosságát is. A squatok és autonóm szociális központok jelentős szerepet játszanak ebben az infrastruktúrában, mivel teret biztosítanak a szerveződésnek, a közösségépítésnek és az ellenállásnak. Ezek a terek azonban jelentős kihívásokkal néznek szembe, az állami elnyomástól kezdve a belső ellentmondásokig. Megerősítettük e kezdeményezések támogatásának szükségességét, felismerve szerepüket a mozgalomban és a közösségekben, amelyekben élünk.

Ugyanígy hangsúlyoztuk saját nyomdai kezdeményezéseink és anarchista médiumaink, például a rádióprojektek létrehozásának fontosságát, amelyek kulcsfontosságúak a mozgalmunk harcáról szóló hírek és tapasztalatok terjesztésében éppúgy, mint a társadalom számára. Annak szükségességét is felismertük, hogy archiválási projektek révén gondoskodnunk kell saját történelmünkről. Ezek a projektek nemcsak a történelem rögzítésének és írásának platformjaiként szolgálhatnak saját elbeszéléseinken keresztül, hanem a taktikákkal, gyakorlatokkal és elemzésekkel kapcsolatos tudás forrásaiként is, amelyeket továbbra is hasznosítani tudunk.

A 2024-es Balkáni Anarchista Könyvvásár megerősítette együttes erőnket és elkötelezettségünket egy elnyomásmentes világ építése mellett, kiemelve egyrészt az ellenállás, másrészt a szolidaritás iránti elkötelezettségünket. A jövőben folytatnunk kell a támogató hálózatok kiépítését, és stratégiákat kell kidolgoznunk a kapitalista rendszerrel és az azt védő állammal való szembeszálláshoz. Ki kell terjesztenünk hálózatainkat, és el kell jutnunk olyan balkáni városokba, ahol nincsenek anarchista kezdeményezések, támogatva azok létrejöttét és virágzását. A koordináció és a szolidaritás azok a pillérek, amelyekre ellenállásunkat építjük, és amelyekkel a kölcsönös segítségnyújtáson, a szabadságon, a radikális empátián és az egyenlőségen alapuló jövőt meg fogjuk teremteni.

Még egyszer hangsúlyoznunk kell annak fontosságát, hogy ezt a könyvvásárt egy albán nyelvű településen tartottuk, és hogy ezen a területen ez volt az első anarchista összejövetel. A világ minden tájáról érkezett kollektívák, csoportok és egyének megismerkedhettek a helyi harc kontextusával és megoszthatták tapasztalataikat a pristinaikkal. A könyvvásárra látogató sok pristinai, valamint az azt támogató kollektívák és egyének számára ez egy olyan tanulási tapasztalat volt, amely megmutatta a kizárólag szolidaritáson és kölcsönös segítségnyújtáson alapuló, nem-hierarchikus szerveződés erejét. Rávilágított továbbá az anarchista elemzés és szervezés jelentőségére mind a helyi, mind a regionális küzdelmekben.

Végezetül nagy örömmel jelentjük be, hogy a következő Balkáni Anarchista Könyvvásárra a görögországi Thesszalonikiben fog sor kerülni.

A 2024-es Balkáni Anarchista Könyvvásár résztvevői

Pristina, július 7.

Az eredeti angol nyelvű nyilatkozat itt olvasható.

Anarchista könyvtár

BAB 2024

A 2024-es Balkáni Anarchista Könyvvásár zárónyilatkozata
2024.07.07.

<https://bab2024.espivblogs.net/final-statement/#fs-hungarian>
via feketelobogo.org

hu.theanarchistlibrary.org